

пр. М. Джалия, 46, г. Набережные Челны, 423800

М. Жәлил пр., 46, Яр Чаллы шәһәре, 423800

Телефон (8552) 70-00-33, факс 70-12-61, tukay.rt@tatar.ru

31.08.2025 № 13/1

На № _____ от _____

КАРАР

Муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр, авыл жирлекләре балансындагы муниципаль мөлкәтне (төп средстволарны), шулай ук Тукай муниципаль районының һәм Тукай муниципаль районы составына керүче муниципаль берәмлекләрнең муниципаль мөлкәт казнасын тәшкил итүче мөлкәтне исәптән чыгару тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында

Муниципаль мөлкәт белән идарә итүнең һәм аның белән эш итүнең нәтижәлелеген арттыру, аннан файдаланган өчен җаваплылыкны арттыру, аны исәптән чыгаруны контрольдә тотуны көчәйтү максатында, Россия Федерациясе Граждан кодексына, «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль законга, «Бухгалтерлык хисабы турында» 2011 елның 06 декабрендәге 402-ФЗ номерлы Федераль законга, Россия Федерациясе Финанс министрлыгының бухгалтерлык (бюджет) хисабын алып бару тәртибен регламентлаштыручы боерыкларына таянып, муниципаль берәмлек Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр, авыл жирлекләре балансындагы муниципаль мөлкәтне (төп средстволарны), шулай ук Тукай муниципаль районының һәм Тукай муниципаль районы составына керүче муниципаль берәмлекләрнең муниципаль мөлкәт казнасын тәшкил итүче мөлкәтне исәптән чыгару тәртибе турында нигезләмәне расларга (1 кушымта).

2. Тукай муниципаль районы муниципаль предприятиеләре, учреждениеләре, авыл жирлекләре житәкчеләренә муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр балансындагы муниципаль мөлкәтне (төп средстволарны), шулай ук Тукай муниципаль районының һәм Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы составына керүче муниципаль берәмлекләрнең муниципаль мөлкәт казнасын

тәшкил итүче мөлкәтне исәптән чыгару тәртибе турында нигезләмә таләпләрен куллануны һәм үтәүне тәмин итәргә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм Тукай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми игълан ителгән көннән үз көченә керә.

5. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны законлылык, милли мәсьәләләр һәм халык куркынычсызлыгы буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Муниципаль берәмлек Башлыгы,
Совет Рәисе

К.Р. Нәжмиев

Муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр, авыл җирлекләре балансындагы муниципаль мөлкәтне (төп средстволарны), шулай ук Тукай муниципаль районының һәм Тукай муниципаль районы составына керүче муниципаль берәмлекләрнең муниципаль мөлкәт казнасын тәшкил итүче мөлкәтне исәптән чыгару тәртибе турында нигезләмә

Муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр, авыл җирлекләре балансындагы муниципаль мөлкәтне (төп средстволарны), шулай ук Тукай муниципаль районы һәм Тукай муниципаль районы составына керүче муниципаль берәмлекләрнең муниципаль мөлкәт казнасын тәшкил итүче мөлкәтне исәптән чыгару тәртибе турында нигезләмә (алга таба – Нигезләмә) Россия Федерациясе Гражданлык кодексы, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләр турында» 2002 елның 14 ноябрена 161-ФЗ номерлы, «Автономияле учреждениеләр турында» 2006 елның 3 ноябрена 174-ФЗ номерлы, «Бухгалтерлык хисабы турында» 2011 елның 6 декабренә 402-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Ветеринария турында» 1993 елның 14 маендагы 4979-І номерлы Россия Федерациясе Законы, «Дәүләт финансларының бухгалтерлык исәбе счетларының бердәм планы» дәүләт финансларының бухгалтерлык хисабы федераль стандартын раслау турында» Россия Финанс министрлыгының 2024 елның 30 августындагы 121н номерлы боерыгы, «Төп чаралар» дәүләт секторы оешмалары өчен бухгалтерлык хисабының федераль стандартын раслау турында» Россия Федерациясе Финанс министрлыгының 2016 елның 31 декабренә 257н номерлы боерыгы нигезендә эшләнгән.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Тукай муниципаль районы, шулай ук Тукай муниципаль районы составына керүче муниципаль берәмлекләр милкендәге төп средстволарга караган түбәндәге күчемле һәм күчемсез мөлкәтне (алга таба – мөлкәт) исәптән чыгаруның тәртибен һәм бердәм кагыйдәләрен билгели:

- муниципаль унитар предприятиеләргә хужалык алып бару хокукында беркетелгән;

- муниципаль автономияле, бюджет һәм казна учреждениеләренә оператив идарә хокукында беркетелгән;

- аренда шартнамәләре, түләүсез файдалану шартнамәләре, мөлкәт белән ышанычлы идарә итү шартнамәләре, җаваплы саклау шартнамәләре һәм мөлкәткә карата биләү һәм (яки) файдалану хокукларының күчүен күздә тотучы башка шартнамәләр буенча төрле милек формаларындагы оешмаларга тапшырылган

мөлкәтне дә кертеп, Тукай муниципаль районы һәм Тукай муниципаль районы составына керүче муниципаль берәмлекләрнең муниципаль мөлкәт казнасын тәшкил итүче хужалык алып бару яки оператив идарә итү хокукына беркетелгән.

1.2. Әлеге Нигезләмәнең гамәлдә булуы төгәлләнмәгән төзелеш объектларын исәптән чыгаруга яки финанс белән тәмин ителеше жирле бюджет акчалары хисабына гамәлгә ашырыла торган муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларының төгәлләнмәгән төзелешенә тотылган, исәптән чыгарылуы «Татарстан Республикасы дәүләт милкендәге капитал төзелеш объектларын финанс белән тәмин итү Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына гамәлгә ашырыла торган төгәлләнмәгән төзелеш объектларын яисә төгәлләнмәгән төзелешкә тотылган чыгымнарны исәптән чыгару турында карарлар кабул итү кагыйдәләрен раслау хакында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 05 июлендәге 638 номерлы карары нигезендә гамәлгә ашырылган чыгымнарга кагылмый.

1.3. Әлеге Нигезләмәнең гамәлдә булуы хокукый хәле «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм исәптән чыгаруның башка тәртибен билгеләүче Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары белән җайга салына торган мәдәни мирас объектларын исәптән чыгаруга кагылмый.

1.4. Әлеге Нигезләмәнең гамәлдә булуы вәкаләтле орган белән килештермичә гамәлгә ашырыла торган мөлкәтне исәптән чыгаруга кагылмый, атап әйткәндә:

- китапханә фондлары;
- «матди булмаган активлар» статьясы буенча махсус булмаган хокуклары булган программа продуктлары;
- күчемле мөлкәт, транспорт чараларыннан тыш, башлангыч бәясә 10 000 (ун мең) сумга кадәр (кертеп).

1.5. Әлеге Нигезләмәдә мөлкәтне исәптән чыгару дигәндә муниципаль мөлкәтне максатчан билгеләнеш һәм (яки) эш итү буенча куллану үзенчәлекләренә тулысынча яки өлешчә югалуы, шул исәптән физик яки мораль яктан тузуы, яисә биләүдән, файдаланудан һәм идарә эш итүдән юкка чыгуы яки юкка чыгарылуы, шулай ук аның кайда булуын билгеләү мөмкин булмавы нәтижәсендә алга таба файдалану өчен яраксыз дип тануга бәйле гамәлләр комплексы аңлашыла.

Исәптән чыгару төп средстволар объектыннан файдаланганда соңгы хужалык операциясе булып тора һәм түбәндәгеләр буенча чараларны үз эченә ала:

- һәр берәмлекнең техник торышын билгеләү;
- кирәкле документацияне рәсмиләштерү;
- исәптән чыгаруга тиешле килештерүләр һәм рөхсәтләр алу;

- предприятиедә, учреждениедә баланс исәбеннән төшерү;
- демонтаж, разборка, жимерү;
- мөмкин булган матди кыйммәтләрне яраксызга чыгару һәм кабул итү;
- икенчел чималны утильләштерү;
- төп средстволар объектын муниципаль милек реестрыннан төшереп калдыру.

1.6. Муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару инициативасы белән чыгу өчен нигезләр булып тора:

1) мөлкәтне алга таба максатчан билгеләнеш буенча файдалану өчен яраксыз хәлгә китергән, шул исәптән мораль яки физик таушалу нәтижәсендә, куллану үзенчәлекләрен тулысынча яки өлешчә югалту, тиешле бәяләмә яки экспертиза белән расланган мөлкәтне торгызу (ремонтлау, реконструкцияләү, модернизацияләү) мөмкин булмау яки икътисадый яктан максатчан булмау;

2) жимерелүе яки табигый бәла-казалар, янгыннар, аварияләр һәм башка гадәттән тыш хәлләр, реконструкция эшләрен башкарганда ликвидацияләү (өлешчә ликвидацияләү), урлау нәтижәсендә югалту нәтижәсендә юк ителүе (юкка чыгуы) аркасында мөлкәтнең биләүдән, файдаланудан һәм эш итүдән төшеп калуы;

3) мөлкәтнең техник торышының тиешле эксплуатацияләү шартларын бозуга китергән норматив-техник документация таләпләренә, дөүләт күзәтчелек органнары нормаларына туры килмәве, әгәр тиешле бәяләмә яисә экспертиза белән расланганда, мөлкәтне торгызу мөмкин булмаса яисә максатка ярашлы булмаса (ремонт, реконструкция, модернизация);

4) күчемсез мөлкәт объектын яңа төзелешне гамәлгә ашыру яисә гамәлдәге исәптән чыгару объектын реконструкцияләү планлаштырыла торган жир кишәрлегендә урнаштыру.

1.7. Әлеге Нигезләмәдә «мөлкәтнең максатчан билгеләнеше буенча алга таба файдалану өчен яраксызлыгы», «мөлкәтне торгызуның максатка ярашсызлыгы» төшенчәләре бертигез мәгънәгә ия, алар дигәндә предприятие, учреждение, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы составына керүче муниципаль берәмлекләр тарафыннан мөлкәтне торгызуга (ремонтлау, реконструкцияләү, модернизацияләү) акчалата средстволар суммасын шундый ук мөлкәт сатып алуга акчалата средстволар суммасыннан артыграк кертү зарурлыгы аңлашыла. Мөлкәтне файдалы куллануның норматив срогы узу яки аның буенча 100% амортизация исәпләү аны исәптән чыгару өчен бердәнбер нигез булып тормый, әгәр ул үзенә техник торышы буенча яки ремонттан соң максатчан билгеләнеш буенча файдаланылырга (алга таба эксплуатацияләү өчен яраклы) мөмкин булса.

1.8. Арест салынган, гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә түләтү өчен билгеләнгән, граждан-хокукый шартнамәләр буенча тәмин ителештә (залогта) торучы мөлкәт, шулай ук билгеләнгән тәртиптә реализацияләнәргә яки башка юридик затларга тапшырылырга мөмкин булган мөлкәт исәптән алынмаса

тиеш.

1.9. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Башкарма комитеты йөкләмәсе буенча үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль мөлкәт белән идарә итүне, шулай ук муниципаль мөлкәтне исәптән чыгаруны гамәлгә ашыручы вәкаләтле орган булып Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы (алга таба – вәкаләтле орган) тора.

1.10. Муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр (автоном, бюджет, казна) (алга таба – хокук субъекты) бер инвентарь объекты өчен баланс бәясе 10 000 (ун мең) сумга кадәр булган төп средстволарны, шулай ук китапханә фондын, бәясенә карамастан, мөстәкыйль рәвештә исәптән төшерәләр.

Күчемсез мөлкәт объектларын һәм транспорт чараларын исәптән чыгару очраклары искәrmә булып тора.

1.11. 1.10 пунктында күрсәтелгән мөлкәт хокук субъекты тарафыннан вәкаләтле орган адресына, исәптән чыгаруга тиешле актлар теркәп, хәбәрнамә жиbәрү юлы белән исәптән чыгарыла.

2. Исәптән чыгару комиссиясе эшчәнлеген оештыру

2.1. Предприятиеләргә, учреждениеләргә хужалык алып бару, оператив идарә итү хокукларында беркетелгән муниципаль мөлкәтне (төп средстволарны) исәптән чыгаруның кирәклеген (максатка ярашлылыгын), мондый мөлкәттән алга табу файдалану өчен яраксызлыгын, аны торгызу (ремонтлау, реконструкцияләү, модернизацияләү) мөмкин булмавын яисә максатка ярашсызлыгын билгеләү өчен, шулай ук предприятиеләрдә һәм учреждениеләрдә исәптән чыгару өчен кирәкле документацияне рәсмиләштерү өчен, житәкче боерыгы (күрсәтмәсе) белән исәптән чыгару комиссиясе (алга таба – предприятие (учреждение) комиссиясе) төзелә.

Исәптән чыгару хокук субъекты комиссиясе составына кертелә:

- предприятие (учреждение) житәкчесе һәм / яки аның урынбасары;
- предприятиенң (учреждениенң) баш бухгалтеры һәм / яки аның урынбасары;
- исәптән чыгарыла торган мөлкәтнең сакланышы өчен матди җаваплы вазыйфаи затлар.

Комиссия составына житәкче карары буенча хокук субъектының башка вазыйфаи затлары да керергә мөмкин.

2.2. Исәптән чыгару комиссиясе тарафыннан түбәндәге чаралар үткәрелә:

1) исәптән чыгарылырга тиешле мөлкәтне (төп средстволар объектын) кирәкле техник һәм башка документациядән файдаланып карау, бухгалтерлык хисабы күрсәткечләрен тикшерү;

2) мөлкәтнең алга таба файдалану өчен яраксызлыгы, аны торгызу (ремонтлау, реконструкцияләү, модернизацияләү) мөмкин булмавы яки максатка ярашлы булмавы фактын билгеләү;

3) мөлкәтне исәптән чыгару сәбәпләрен, чыгымнарны билгеләү;

4) мөлкәтне вакытыннан алда эксплуатациядән чыгаруда гаепле затларны ачыклау, әлеге затларны гамәлдәге законнар нигезендә җаваплылыкка тарту турында тәкъдимнәр кертү;

5) исәптән чыгарылырга тиешле муниципаль мөлкәтне билгеләнгән тәртиптә сату яки аны башка юридик затларга тапшыру мөмкинлеген (мөмкин булмавын) билгеләү;

6) металлоломга тапшыру, аерым узелларны, детальләрне, материалларны өлешләргә бүлү, исәпкә алу, камилрәк җиһазлар алу өчен искергән җиһазларны сату мөмкинлеген билгеләү яки башкасы;

7) төп средстволар объекты составында исәптән чыгарыла торган яраклы детальләрне, узелларны, материалларны алуны, аларны бухгалтерлык хисабы счетларында тиешенчә чагылдырып, складка тапшыруны контрольдә тотуны гамәлгә ашыру, аларда төсле һәм кыйммәтле металл булганда – аларның санын һәм авырлыгын билгеләүне тәмин итү, аларны төсле һәм кыйммәтле металлларны кабул итүнең тиешле пунктына тапшыруны контрольдә тоту;

8) исәптән чыгарыла торган мөлкәтнең төренә карап, расланган унификацияләнгән форма буенча мөлкәтне исәптән чыгару турында кимендә ике нөсхәдә акт төзү һәм имзалау;

9) әлеге Нигезләмәнең 3 бүлегендә документлар пакетын формалаштыру.

3. Муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару мәсьәләсен карау өчен кирәкле документлар исемлеге

3.1. Исәптән алуны килештерү турында күрсәтмә алу өчен, субъект (мөлкәттән файдаланучы) вәкаләтле орган адресына түбәндәге документларны тапшыра:

1) мөлкәтне исәптән чыгару кирәклегенә турында, исәптән чыгару сәбәбен күрсәтеп, язма мөрәҗәгать;

2) мөлкәтне исәптән чыгару турында карар эзерләү һәм кабул итү буенча даими гамәлдәге комиссия төзү турында субъект җитәкчесенең (мөлкәттән файдаланучының) боерыгының билгеләнгән тәртиптә таныкланган күчермәсе;

3) мөлкәтне исәптән чыгару турында карар эзерләү һәм кабул итү буенча даими гамәлдәге комиссия утырышы беркетмәсе күчермәсе;

4) фотоматериаллар (төсле, исәптән чыгару объектын идентификацияләргә мөмкинлек бирә торган язу белән);

5) исәптән чыгарыла торган төп средстволар объектын характерлаучы белешмәләрне күрсәтеп, мөлкәтне исәптән чыгару акты. Мондый белешмәләргә

объектны бухгалтерлык хисабына алу датасы, эзерләү яки төзү елы, файдалануга тапшыру датасы, файдалы куллану срогы, беренчел бәясә (артык бәяләнгәннәр өчен – торгызу бәясә), исәпләнгән амортизация суммасы, башкарылган яңадан бәяләүләр, капитал ремонтлар саны, амортизация түләүләренәң шифры һәм нормасы, мөлкәтнең булуы турында мәгълүмат, төшеп калу сәбәпләре, мөлкәт торышы (алга таба файдалану өчен яраксызлык, торгызуның мөмкин булмавы һәм нәтижәсезлеге, объектның өлешләрен һәм (яки) аның материалларын файдалану мөмкинлеге, шул исәптән анда төсле, кыйммәтле металл булу, объектта (аның өлешләрендә) кеше өчен потенциал куркыныч матдәләр (терекөмеш, радиоактив матдәләр, башка көчле тәэсир итүче, агулаучы матдәләр һ.б.) булу. Мөлкәт төренә карап, түбәндәге актлар рәсмиләштерелә:

- төп средстволар объекттын (автотранспорт чараларыннан тыш) исәптән чыгару турында акт (0504104 формасы);

- автотранспорт чараларын исәптән чыгару турында акт (0504105 формасы);

- йомшак һәм хужалык инвентарен исәптән чыгару турында акт (0504143 формасы);

- тиешле исемлене теркәп, китапханә фондының төшереп калдырылган объектларын исәптән чыгару турында акт (0504144 рәвешә).

3.2. Өстәмә рәвештә түбәндәге документлар тапшырыла:

3.2.1. биналарны, корылмаларны (торак фонды объектларыннан тыш) исәптән чыгарганда:

- биналарны, төзелмәләренә, корылмаларны (торак фонды объектларыннан тыш) сүтеләргә тиешле дип тану буенча ведомствоара комиссия утырышы нәтижәләре буенча рәсмиләштерелгән Тукай муниципаль районы Башкарма комитеты карары;

- исәптән төшерелә торган күчемсез милек объектның фотосурәтләре.

Яңа объект төзелүгә (гамәлдәге исәптән чыгару объекттын реконструкциялүгә) бәйлә рәвештә күчемсез мөлкәт объектлары исәптән чыгарылган очракта:

- муниципаль мөлкәтнең сүтелүен һәм демонтажлануын раслый торган документларны теркәп, яңа төзелеш объектның килештерелгән (расланган) проект документациясә.

3.2.2. төзелешә тәмамланмаган объектларны исәптән чыгарганда:

- әлегә төр эшчәнлеккә лицензиясә булган оешма тарафыннан бирелгән техник экспертиза бәяләмәсә;

- исәптән төшерелә торган күчемсез милек объектның фотосурәтләре;

- исәптән чыгарылырга тиешлә, төзелешә тәмамланмаган күчемсез мөлкәт объектлары били торган жир кишәрлекләренә хокук билгеләүче документларның күчермәләре;

3.2.3. транспорт чараларын исәптән чыгарганда:

- объектның техник торышы турында махсуслаштырылган оешма яки лицензиясә булган оешма тарафыннан бирелгән акт;

- транспорт чарасы паспорты күчermәсе;
- исәптән төшерелә торган транспорт чарасының фотосурәтләре (гомуми күренеше, дәүләт номеры, двигатель номеры, шасси номеры);
- транспорт чарасының техник торышы турында бәяләмә бирүче оешма эшчәнлегә төрен раслый торган документ;

3.2.4. башка күчемле мөлкәтне исәптән чыгарганда:

- объект турында мәгълүматны, объектның факттагы торышын, исәптән чыгару сәбәпләрен күрсәтеп, мөлкәтнең техник торышы турында акт.

Техник яктан катлаулы жиһазны исәптән чыгарган очракта, объектның торгызылуга һәм алга таба файдалануга яраксызлыгын раслый торган әлегә эшчәнлек төрен гамәлгә ашыру вәкаләтләренә ия оешма тарафыннан бирелгән техник карау бәяләмәсе (акт) (дефектлы ведомость) лицензия яки эшкуарлык яки һөнәри эшчәнлекнең билгеле бер төрен гамәлгә ашыру хокукын раслый торган документ күчermәсен (эшмәкәрлек яисә һөнәри эшчәнлек субъектларын берләштерүче үзеннән-үзе жайга салына торган оешма эгъзасы булу) теркәп тапшырыла.

Төп средстволар объекттын техник яктан катлаулы жиһазларга керткәндә, Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2011 елның 10 ноябрәндәге 924 номерлы карары нигезендә техник яктан катлаулы товарлар исемлегенә таянырга киңәш ителә;

3.2.5. яшь терлекләрдән һәм сую өчен терлекләрдән тыш, эшче терлекне (атлар, дөяләр, ишәкләр һәм башка эшче терлекләр) исәптән чыгарганда:

- хайванны ярып карау акты (хайван үлгәндә) яисә яраксызга чыгару акты, яраксызга чыгаруның сәбәбен һәм диагнозын, шулай ук хайванның характеристикасын күрсәтеп (ярып карау акты ветеринария табибы тарафыннан төзелә, ул документны дөрес төзегән һәм эчтәлегә өчен шәхсән җаваплы; актка комиссиянең барлык эгъзалары имза куя);

- «Ветеринария турында» 1993 елның 14 маендагы 4979-1-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясы нигезендә Дәүләт ветеринария хезмәте системасына керүче органнардан яки оешмалардан терлекнең үлүе яки яраксызга чыгарылуы турында белешмә. Күрсәтелгән очракта комиссиягә ветеринария табибы кертелә.

3.2.6. авария, юл-транспорт һәлакәте нәтижәсендә объектларны исәптән чыгарганда, әлегә Нигезләмәнең 3.2.1 - 3.2.5 пунктчаларында күрсәтелгән документларга өстәмә рәвештә (исәптән төшерелә торган мөлкәтнең төренә карап) теркәлә:

- авария, юл-транспорт һәлакәте турында акт күчermәсе;
- административ хокук бозу турында беркетмә;
- китерелгән зыяанның бәясе турында белешмә;

3.2.7. табигый бәла-каза яки гадәттән тыш хәл нәтижәсендә яраксыз хәлгә килгән объектларны исәптән чыгарганда, әлегә Нигезләмәнең 3.2.1 - 3.2.5 пунктчаларында күрсәтелгән документларга өстәмә рәвештә (исәптән чыгарыла

торган мөлкәтнең төренә карап) Тукай муниципаль районы жирле үзидарә органнарының яки Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының, яки Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижәләрен бетерү министрлыгы территориаль органнарының табигый бәла-каза яки гадәттән тыш хәл фактын раслый торган белешмәләре теркәп бирелә.

3.2.8. өченче затларның хокуксыз гамәлләре аркасында муниципаль мөлкәткә зыян килгән очракларда, шулай ук мондый мөлкәт урланган очракта, әлегә Нигезләмәнең 3.2.1 - 3.2.5 бүлекләрендә күрсәтелгән документларга өстәмә рәвештә (объектның төренә карап) теркәлә:

- предприятиенең яки учреждениенең мөлкәт мәнфәгатьләрен яклау буенча чаралар күрүне раслый торган документлар күчермәләре;

- жинаять эше кузгату яки туктату турында эчке эшләр органнары карары (булган очракта);

- гаепле затларга (предприятие яки учреждение хезмәткәрләренә) карата чаралар күрү турында предприятие (учреждение) житәкчесе боерыгының (күрсәтмәсенең) күчермәсе;

- гаепле затлар китергән зыянны каплау турында документның күчермәсе яки мондый зыянны каплау мөмкин түгеллеген раслый торган документлар.

3.2.9. Торак-коммуналь хужалык объектларын исәптән чыгарганда: исәптән чыгаруның кирәклеген һәм нигезләгән раслый торган документлар; торак-коммуналь хужалык объектында кулланучылар булмау турында чөтәр оешмасыннан (жылылык-су-энергия белән тәмин итүче оешмалар) белешмә.

3.2.10. Тапшырыла торган документларда ялгышлыklar, чистартулар, төзәтмәләр булу рөхсәт ителми, алар булу аларның эчтәлеген бер мәгънәдә аңларга мөмкинлек бирми.

3.3. Язма мөрәжәгатьне әлегә пунктта күрсәтелгән документларны теркәмичә жибәргәндә, вәкаләтле орган кергән мөрәжәгатьне теркәүдән баш тарта.

4. Муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару һәм аны муниципаль милек реестрыннан төшереп калдыру тәртибе

4.1. Предприятиеләргә хужалык алып бару, оператив идарә итү хокукында беркетелгән муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару өчен хокук субъекты комиссия эшенең нәтижәләре буенча вәкаләтле органга тапшыра:

- муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару сәбәпләрен күрсәтеп, житәкче тарафыннан ирекле рәвештә төзелгән һәм имзаланган исәптән чыгару турында хат. Хатта яисә аның кушымтасында исәптән чыгарылырга тиешле объектлар исемлеген язылырга тиеш. Исемлектә объектның инвентарь номеры, исеме (тибы, маркасы һәм башкалар), чыгарылу елы, баланс (торгызу) һәм калдык бәясен күрсәтелә. Исемлектә объектның өстәмә параметрлары яки характеристикалары күрсәтелергә мөмкин;

- әлеге Нигезләмәнең 3 бүлегендә каралган документлар яисә аларның күчермәләре.

Хокук субъекты әлеге Нигезләмәдә каралмаган өстәмә документларны яки аларның күчермәләрен тапшырырга хокуклы. Тапшырылган документларда һәм аларның күчермәләрендә чистартылган яисә өстәп язылган сүзләр, сызылган сүзләр һәм әйтелмәгән башка төзәтмәләр булырга тиеш түгел, шулай ук аларның эчтәлеген бер үк мәгънәдә аңларга мөмкинлек бирергә тиеш. Тапшырыла торган документларның күчермәләре житәкченең яисә ул вәкаләт биргән затның имзасы һәм мөһерә белән таныкланырга тиеш.

4.2. Вәкаләтле орган, кирәк булган очракта, хокук субъектынан мөлкәтне исәптән чыгару мәсьәләсен карау өчен кирәкле төп документларны, шулай ук өстәмә аңлатмаларны таләп итәргә хокуклы.

4.3. Вәкаләтле орган хокук субъекты тапшырган документларны 30 календарь көннән дә соңга калмыйча карый. Кирәк булганда, төп средстволарны сайлап алып, алдан тикшерә һәм күрсәтелгән чараларның нәтижәләре буенча түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- яраксыз хәлгә килгән мөлкәтне исәптән чыгаруны килештерү турында документлар белән расланган түбәндәге мәгълүмат нигезендә кабул ителә:

1) мөлкәтнең исеме, индивидуаль номерларын (завод, теркәү, инвентарь һ.б.), мөлкәтнең тасвирламасын, урнашу урынын һ. б. кертәп, мөлкәтне бермәгънәдә индивидуальләштерергә мөмкинлек бирә торган белешмәләр;

2) мөлкәтнең кемнеке булуы турында белешмәләр;

3) объектның техник торышы турында аның алга таба файдалануга яраклылыгы (яраксызлыгы) турында нәтижә ясарга мөмкинлек бирә торган белешмәләр;

4) объекттан теге яки бу билгеләнеш буенча алга таба файдалану мөмкинлегенә турында белешмәләр һәм тәкъдимнәр;

5) объект өлешләрәннән һәм (яки) аның материалларыннан файдалану мөмкинлегенә турында, шул исәптән анда төсле, кыйммәтле яки сирәк жир металллары булуы турында белешмәләр;

6) гамәлләре мөлкәтнең вакытыннан алда сафтан чыгуына яисә аны югалтуга китергән гаепле затларны билгеләнгән тәртиптә җаваплылыкка тарту чараларын, шулай ук Тукай муниципаль районының мөлкәт мәнфәгатьләрен яклауның башка чараларын күрүне раслый торган белешмәләр (претензияләр, дөгъвалар, хокук саклау органнарына мөрәҗғәгатьләр һ.б.)

- түбәндәге очракларда мөлкәтне исәптән чыгаруны килештерүдән баш тарту турында кабул ителә:

1) исәптән чыгаруга тәкъдим ителгән мөлкәт әлеге Нигезләмәнең 3 бүлегендә күрсәтелгән мөлкәт категорияләренә керми;

2) әгәр мөлкәтне исәптән чыгару технологик циклы бозуга китерсә;

3) исәптән чыгаруга тәкъдим ителә торган мөлкәттән башкача файдалану мөмкинлегенә һәм (яки) максатка ярашлылыгы бар (законнарда билгеләнгән тәртиптә

сатулар, алу һәм башкалар);

4) мөлкәтне исәптән чыгаруны килештерү өчен тапшырылган документларны рәсмиләштергәндә бозулар бар яки тапшырылган документларда бөлешмәләренә аңлы рәвештә бозу булуын билгеләү;

5) әлеге Нигезләмәнең 3 бүлегендә күрсәтелгән документларның тулы булмаган пакетын бирү;

6) исәптән чыгаруга тәкъдим ителә торган мөлкәтне исәптән чыгару өчен законнарда билгеләнгән чикләүләр булу;

7) субъектта (мөлкәттән файдаланучыда) булган һәм исәптән чыгаруга тәкъдим ителә торган мөлкәтнең аресты яки исәп-хисап һәм башка счетларның аресты;

8) субъектны (мөлкәттән файдаланучыны) бөлгенлеккә төшүче (банкрот) дип тану турында арбитраж суды карары кабул итү, субъектны (мөлкәттән файдаланучыны) ликвидацияләү турында карар булу;

9) Тукай муниципаль районының муниципаль милек реестрында исәптән чыгаруга тәкъдим ителә торган мөлкәтнең булмавы;

10) муниципаль мөлкәтне хужалык алып баруга, оператив һәм ышанычлы идарәгә, җаваплы саклауга, түләүсез файдалануга, арендага беркетү турында вәкаләтле орган карары булмау;

11) регионда экологик хәлне бозу куркынычы һәм законнарда каралган башка очраklar.

Мөлкәтне исәптән чыгарудан баш тарту турында карар кабул ителгән очракта, хокук субъекты адресына баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, хат-хәбәрнамә җибәрелә.

4.4. Хокук субъекты, вәкаләтле орган тарафыннан расланган муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару турында карар алганнан соң, башка (исәптән чыгарылырга тиеш булмаган) мөлкәтнең иминлеген һәм сакланышын тәмин итеп, исәптән чыгарыла торган мөлкәтне яки аның аерым детальләрен демонтажлауны һәм, кирәк булган очракта, утильләштерүне тәмин итәргә тиеш. Эксплуатациядән чыккан мөлкәтне утильләштерү законнарда билгеләнгән очраklarда мөлкәтне утильләштерү эшләрен башкаруга лицензиясе булган оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла. Тиешле эшләрне башкаруга лицензиясе булган оешмалар тарафыннан мөлкәтне утильләштерү турында таләп законнарда билгеләнмәгән очракта, утильләштерү уставларында күрсәтелгән эшчәнлек төрләренең берсе тиешле эшләрне башкару булган оешмалар тарафыннан башкарыла. Күчемсез мөлкәт объектын демонтажлаучы оешмалар җир кишәрлеген җир һәм шәһәр төзелеше законнары таләпләренә туры китерергә тиеш.

4.5. Вәкаләтле орган тарафыннан расланган муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару турында алынган карар нигезендә хокук субъекты мөлкәтне бухгалтер хисабыннан исәптән чыгару буенча тиешле бухгалтерлык операцияләрен, яраклы детальләрен һәм узелларны кабул итүне, калдыкларны (металлолом, макулатура, пыяла савытлар, башка калдыklar) тапшыруны башкара, исәптән чыгарылган

мөлкәттән яисә аның өлешләреннән файдалану буенча башка чараларны гамәлгә ашыра яки үткәрүне тәмин итә.

4.6. Күчемле мөлкәтне, жиһазларны, шул исәптән транспорт чараларын, шулай ук муниципаль мөлкәт казасын тәшкит итүче һәм аренда, түләүсез файдалану, мөлкәт белән ышанычлы идарә итү шартнамәләре һәм биләү һәм (яки) файдалану хокукларын күчүен күздә тоткан башка шартнамәләр буенча тапшырылган матди булмаган активларны исәптән чыгару өчен, әлеге Нигезләмәнең 3 бүлегендә каралган документларны вәкаләтле органга мөлкәттән файдаланучы тапшыра.

4.7. Вәкаләтле орган әлеге Нигезләмәнең 3-4 бүлекләрендә күрсәтелгән мөлкәтне исәптән чыгару чараларын түбәндәге очракларда мөстәкыйль рәвештә үткәрә:

- Тукай районының муниципаль мөлкәт казасын тәшкит итүче күчемсез мөлкәтне исәптән чыгарганда;

- күчемле мөлкәтне, жайланмаларны, шул исәптән транспорт чараларын, шулай ук Тукай районының муниципаль мөлкәт казасын тәшкит итүче матди булмаган активларны куллануга тапшырылмаган килеш исәптән чыгарганда.

4.8. Тукай муниципаль районы составына керүче муниципаль берәмлекләр мөлкәтен исәптән чыгару әлеге Нигезләмәнең 3 бүлегендә күрсәтелгән документлар нигезендә тиешле муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.9. Муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару, шулай ук аны сүтү, демонтажлау, төп средстволар объектларын ликвидацияләү (сүтү) вәкаләтле орган аларны исәптән чыгару турында тиешле карар кабул иткәнче рөхсәт ителми.

4.10. Мөлкәтне утильләштерүдән, муниципаль унитар предприятиеләрнең хужалык карамагындагы мөлкәтне сүтүдән (демонтажлаудан) алынган акчалар әлеге предприятиеләрнең счетларына күчә.

4.11. Мөлкәтне утильләштерүдән, бюджет һәм автоном учреждениеләрнең оператив идарәсендәге мөлкәтне сүтүдән (демонтажлаудан) алынган акчалар бюджет һәм автоном учреждениеләр карамагында кала.

4.12. Казна учреждениеләренең оператив идарәсендәге, муниципаль мөлкәт казасындагы мөлкәтне утильләштерүдән, мөлкәтне сүтүдән (демонтажлаудан) алынган акчалар бюджет классификациясенең тиешле керем кодларына Тукай районының берләштерелгән бюджетына күчә.

4.13. Теркәлергә яки исәпкә алынырга тиешле муниципаль мөлкәтне исәптән чыгарганда, предприятие (учреждение) исәптән чыгарылган мөлкәтне тиешле органнарда теркәлүдән яисә исәпкә алынуудан алырга тиеш.

4.14. Исәптән чыгарылган күчемсез милек объектын сүтү (ликвидацияләү) факты техник инвентаризация органнары документлары белән раслана (тикшерү акты).

4.15. Муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару (демонтажлау, юкка чыгару) буенча барлык чараларны гамәлгә ашырганнан соң, хокук субъекты Татарстан

Республикасы Тукай муниципаль районының муниципаль мөлкәт реестрына үзгәрешләр кертү өчен, вәкаләтле органга тапшырырга тиеш:

- юкка чыккан муниципаль мөлкәт объектының детальләрен, узелларын һәм агрегатларын, шулай ук алга таба файдалануга яраклы башка материалларны кабул итү турында мәгълүматны чагылдырып, исәптән чыгару турында актларның тиешенчә таныкланган күчермәләре;

- кадастр инженерының күчемсез милек объекты булмавын раслый торган тикшерү акты;

- Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрыннан милек хокукының (хужалык алып бару, оператив идарә итү) туктатылуын, күчемсез мөлкәт объектының кадастр исәбеннән төшерелүен раслый торган документ (булган очракта);

- транспорт чарасының (үзйөрешле машинаның) Россия Эчке эшләр министрлыгының Тукай районы буенча Дәүләт автоинспекциясе бүлегендә исәптән төшерелүен раслый торган документларның күчермәләре;

- муниципаль мөлкәтне демонтажлау, юк итү гамәлләренең башкарылуын раслый торган документларның күчермәләре, керү документларының күчермәләре, кыйммәтле металлларны тапшыру турында накладнойларның күчермәләре, исәптән чыгарылган объектлардан икенчел чималны утильләштерү чараларын гамәлгә ашыруга башкарылган эшләр актларының күчермәләре.

4.16. Муниципаль мөлкәтне муниципаль милек реестрыннан төшереп калдыру вәкаләтле орган тарафыннан муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару турында карар нигезендә хокук субъекты тарафыннан утильләштерү, сүтү, демонтажлау, юкка чыгару турында документлар бирелгәннән соң гамәлгә ашырыла.

4.17. Хужалык алып бару (оператив идарә) хокукында беркетелгән муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару чараларын гамәлгә ашыру чыгымнары тиешле предприятие (учреждение) акчалары хисабына һәм/яки чит оешма акчалары хисабына милекченең ризалыгы булганда гамәлгә ашырыла.

Тукай муниципаль районы казнасы составына, район муниципаль берәмлекләре казнасы составына кертелгән мөлкәтне исәптән чыгару, демонтажлау һәм утильләштерү чараларына чыгымнар мөлкәттән файдаланучылар хисабына һәм/яки чит оешма акчалары хисабына милекченең ризалыгы булганда гамәлгә ашырыла.

Мөлкәттән файдаланучылар булмаганда, Тукай муниципаль районы казнасы составына, район муниципаль берәмлекләре казнасы составына кертелгән мөлкәтне исәптән чыгару, демонтажлау, утильләштерү чыгымнары әлеге максатлар өчен Тукай муниципаль районы бюджетыннан бүлеп бирелгән акчалар хисабына, шулай ук районның тиешле муниципаль берәмлекләре акчалары хисабына башкарыла.

5. Муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару тәртибен үтәмәгән өчен җаваплылык

5.1. Әлеге Нигезләмәне, муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару тәртибен жайга сала торган башка норматив хокукий актларны бозып мөлкәтне исәптән чыгару гамәлгә яраксыз дип таныла, Россия Федерациясе законнарында һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә җаваплылыкка тарта.

5.2. Хокук субъектлары, мөлкәттән файдаланучылар тарафыннан вәкаләтле органга тапшырыла торган белешмәләрнең һәм документларның актуальлеге һәм дөреслеге өчен әлеге предприятиеләр, учреждениеләр җитәкчеләре җаваплы.